

**Sayın Valim ve Büyükşehir Belediye başkanım,
Değerli Başkanlar, Kıymetli Misafirler,
Basınımızın Değerli Temsilcileri, Hanımefendiler, Beyefendiler...**

TÜRKONFED yönetim kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

TÜRKONFED olarak, bölgesel kalkınma ve rekabetçiliğin ülkemizin gerçek gündemlerinden biri olduğunu düşünüyoruz. Bu amaçla TÜRKONFED işbirliği ile Ekonomik ve Dış Politika Araştırma Merkezi (EDAM) tarafından hazırlanan İl Bazında Rekabetçilik Endeksi Rapor Tanıtım Toplantısı'nda sizlerle bir arada olmaktan büyük bir memnuniyet duyduğumu ifade etmek isterim.

Geçtiğimiz hafta Aladağ'da öğrenci yurdunda hayatını kaybeden kız çocuklarımızın acısı hala içimizde. Geleceğimizi emanet edeceğimiz genç neslimizin geleceğinin de devletimiz tarafından emin ellerde olmasının güvenini yaşamak istiyoruz. Bu yaşadığımız acı ilk değil ancak son olsun diyoruz. Ülkemizde denetim ve kontrollerin etkili ve yetkili kurumlar tarafından yapılmasını, son yaşadığımız acının sorumlularının da adalet karşısında hak ettikleri cezaya çarptırılmalarını bekliyoruz. Topluma adalet duygusunun varlığını bu olay özelinde göstermek, hepimizin en başta da devletimizin görev ve sorumluluğudur.

Değerli misafirler;

TÜRKONFED'in Türkiye ekonomisine ve kalkınmasına olduğu kadar, demokratik gelişimine de katkı sunmaya çalıştığını, buna yönelik çalışmaların içinde büyük bir heyecanla yer aldığını biliyorsunuz. Ülkemizin kalkınması, toplumun huzur ve refahı, demokratik yapılarımızın kurumsallaşması, bölgesel kalkınma, kadının toplumdaki statüsünün geliştirilmesi, KOBİ'lerimizin finansmana erişimi ve dönüşümü ile Yeni Anayasa konuları gibi 12 yılda 25 kapsamlı araştırma raporu hazırlayarak, ekonomik ve yapısal dinamiklerin gelişmesine katkı veriyoruz. 25 federasyon ve 190 derneğimiz çalışmalarımıza katılımcı bir anlayışla destek veriyor.

Son dönemde yeni anayasa çalışmalarıyla ilgili devam eden tartışmalarda asıl önemli olanın denge-denetleme mekanizmaları ve güçler ayrılığı olması gerektiğine

inaniyoruz. Yeni Anayasa'ya Doğru raporumuzda Türkiye'nin demokrasi haritasını ortaya koyarken, ekonomik kapsayıcılığın yanında toplumu yakından ilgilendiren konularda da siyasi kapsayıcılığın ve katılımın gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Barışın dilini egemen kılmak, barış diliyle konuşan bir siyaset kültürü yaratmak zorundayız. Ülkemizin, ekonomik ve siyasal anlamda bir güven iklimine ihtiyacı var. Bu noktada, topyekûn bir kurumsal ve zihniyet değişiminin şart olduğunu düşünüyoruz. Bu zihniyet değişimi için de en temel göstergenin gelişmiş bir demokrasi kültürü olduğuna inanıyoruz. Ancak bireysel ve toplumsal özgürlüklerin, evrensel ölçülerde genişletildiği bir demokrasi kültüründe, arzu ettiğimiz toplumsal derinliği kazanabilir; yani, "Orta Demokrasi Tuzağı'na" düşmekten kurtulabiliriz.

Değerli misafirler;

Dünya toplumları radikal bir değişim sürecinden geçiyor; dijital ekonomi, yeşil enerji, akıllı şehirler, yapay zekâ ile geliştirilecek çözümler, iklim değişikliği, uluslararası sistemin içine düştüğü ekonomik ve siyasi krizler, küresel terör ve savaşlar... Evet, dünyada ve Türkiye'de olağanüstü gelişmelerin ve şartların yaşandığı bir yılı geride bırakıyoruz. Geçtiğimiz yıl, yine bu aylarda, Adana'da gerçekleştirdiğimiz bir toplantıda, 2015 yılının iş dünyası açısından kayıp bir yıl olduğunu ama 2016 yılından umutlu olduğumuzu belirtmiştim. Bu sadece benim temennim değil, o dönem tüm iş dünyasının da ortak beklentisiydi.

Ancak, yine baş döndüren bir ülke ve dünya gündemi içinden geçtik, olaylar çok çabuk unutuldu, öncelikler neredeyse anlık değişimler gösterdi. Bu gelişmeler ve olağanüstü şartlar altında ülkemizde sadece siyasetçiler değil, aynı zamanda iş dünyası ve toplum olarak da büyük bedeller ödedik. Her şeye rağmen TÜRKONFED olarak; üretimden gelen gücümüzü, ülkemizin kalkınması, demokratikleşmesi, çağdaş bir hukuk devleti olması, huzur ve refahı için kullanmaya devam ettik.

İnsanlığın en büyük hayallerinden biri olan Mars yolculuğu için önemli bilimsel adımların atıldığı, yeni küresel ekonomik sistemin tüm dinamiklerinin dijitalleşme ve Endüstri 4.0 düzleminde değiştiği, gelişmiş ülkelerinin adeta Ar-Ge, inovasyon ve patent başvurularında birbiriyle yarıştığı ve milyar dolarlık kaynaklar aktardığı bir dünya madalyonun bir yüzünü aydınlatıyordu. Diğer yüzünde ise Orta Doğu'da yaşanan

savaşın insanlığımızı sorgulayan noktayı çoktan aşması, müttefikler ve dostlar arasındaki ilişkinin kaygan bir zemin üzerinde sürekli değişmesi, küresel terörün artık ne zaman ve nereden vuracağını belli olmadığı, adeta kaosun hakim olduğu bir dünya vardı.

Dünyadaki bu değişimler gibi ülkemizde, yılın ilk yarısında içeride ve dışarıda küresel terör ve ekonomik krizin yarattığı dalga ile mücadele etti. Orta ve uzun vadeli öngörülerin hepsinin yerle yeksan olduğu, puslu bir havada kimsenin önünü göremediği bir dönemde 15 Temmuz hain darbe girişimi ile ülkemizin nasıl bir tehdit ile karşı karşıya olduğunu anladık. Toplumun sağduyusu ve uzlaşma kültürü yönünde gelişen ortak iradesi; siyasetçisinden iş insanına, akademisyeninden memuruna kadar yıllardır özlediğimiz bir tabloyu yaşattı hepimize. Sonrasında olağanüstü şartlarla yeni bir dönem başladı.

Yaşanan gelişmelerden iş dünyası olarak payımıza düşeni fazlasıyla aldık ve almaya devam ediyoruz. Yatırımların ve üretimin hız kestiği, piyasanın güven kaybı yaşadığı, reel sektörün yaşanan olağanüstü şartlar altında giderek nefes alamaz hale geldiği bir ortamda, Türkiye için çalışan ve Türkiye için üreten üyelerimizle birlikte hep doğruları söylemeye ve gerçekleri anlatmaya devam ettik.

“Dostlarımızı çoğaltıp, düşmanlarımızı azaltacağız” söyleminin, ülkemizde, geçmişten bugüne gelen ideolojik hesaplaşmalardan sıyrılmak, kutuplaşmayı azaltmak ve geleceğe birlikte yürümek için, siyaset kanallarına şans tanıyarak artması gerekiyor. Geçmişin kısır tartışmalarını sürdürmenin, ülkemizin enerjisini ve potansiyelini karşılıklı gerilimlerden beslenerek harcamanın zamanı değil. Bugün her zamankinden daha fazla, çok renkli ve çok sesli düşüncelere ihtiyacımız var. Gün birlik ve beraberlik günüdür. Elimizi değil, gözdemizi taşın altına koyduğumuz bilinmelidir.

Değerli misafirler;

TÜRKONFED olarak Türkiye'nin her bölgesine gidiyor ve reel sektörün sorunlarını yerinde gözlemliyoruz. Gördüğümüz tablo, Türkiye ekonomisinde, özellikle reel sektörün yaşadığı durumun sürdürülebilir olmadığı yönündedir. Uluslararası ekonomik ve siyasal sistemin içine düştüğü sıkıntıların elbette bizi teğet

geçmesini beklemiyoruz. Suriye ve Irak'ta yaşanan istikrarsızlık, devletlerin ortadan kalktığı ve küresel terörün vahşetini tüm dünyaya yaydığı bir ortam haliyle bizi fazlasıyla etkileyecek. **Son birkaç ayda doların yükselen ateşi, toplumun yoğun bir şekilde katkı gösterdiği ve desteklediğimiz TL KULLAN kampanyasıyla bir nebze düşse de, kalıcı çözüm yapısal ve ekonomik reformlarla mümkündür.** Yapısal ve ekonomik reformlara hız vermek, ülkemizin büyüme hızını artıracak bir büyüme modeline geçmek, siyaset kanallarını sonuna kadar açık tutup, içeride özgürlük alanlarını olabildiğince genişletmek gerektiği açıktır. Uzlaşma kültürünü yaşatma ve dostlarımızı çoğaltmak, daha da önemli bir hale gelmiştir.

Dün Başbakanımız Binali Yıldırım tarafından Ekonomi Koordinasyon Kurulu toplantısı sonrasında açıklanan reel sektör, ihracatçılar ve iş gücü piyasasına yönelik tedbirlere ilişkin görüşlerimizi de paylaşmak istiyorum. Açıklanan kararlar likidite dışında da yapısal reformlar içermektedir. Üretim ve yatırımın önünü açacak bu kararların, yıllardır TÜRKONFED raporlarında savunduğumuz KOBİ'lerin finansmana erişimi, verimliliği artırıcı politikalar, nitelikli insan kaynağı geliştirilmesi ve istihdam artırıcı önlemler içerdiğini görmek memnuniyet vericidir. İş dünyası olarak bu politikaların, bürokrasiye takılmadan uygulanmasını beklediğimizi de ifade etmek isterim.

Unutulmamalıdır ki, Türkiye'nin gerek Avrupa gerekse de dünya ülkeleri nezdinde itibarlı ve güçlü bir ülke olarak algılandığı 2002-2007 döneminde çok önemli avantajlarımızı doğru politikalar uygulayarak kullanmıştık. Konjonktürel gelişmeler, AB çıpası, ekonomik ve yapısal reformlara ağırlık verilmesi, siyasetin bu reformları gerçekleştirme kararlılığı Türkiye'nin itibarını ve rekabet gücünü artırmıştı. Hak ve özgürlükler, yargı bağımsızlığı ve demokrasi yolculuğumuzun çok önemli adımları da bu dönemde atılmıştı.

İş dünyasının, kurumların bağımsızlığı ve hukukun üstünlüğüyle perçinlenmesi gereken ve yapısal reformlarla rekabet gücünü artırmış, eğitim reformu ile nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamış, dijital dünyaya entegre olmuş bir ekonomiye ihtiyacı var. Demokrasi yükseldikçe, hukuk normları standartlaşınca ve evrensel değerlere gelince, uluslararası yatırımcılarda güvenle ülkemize kaynak aktarmaya devam edecektir. Olağanüstü dönem ve şartların gereksinimlerini; yerinde ve adil bir şekilde uygularken,

siyasetin, ekonominin ve toplumsal hayatın normalleşmesini sağlamak da itibarımızı artıracaktır.

Değerli konuklar;

Evet, dünya büyük bir değişim sürecinden geçiyor. Bu değişimin etkilerini toplumsal fayda temelinde en üst düzeye çıkarmak için daha akıllı bir demokrasiye ve daha akıllı bir Avrupa'ya gereksinim vardır. Türkiye-AB ilişkileri, ülkemizin demokratik ve ekonomik kalkınma denkleminin önemli bir parçasıdır. 1964'ten bugüne Türkiye-AB ilişkileri hep pürüzlü ve sıkıntılı süreçlerden geçmiştir. Türkiye bu uzun yolculukta AB'yi bir çıpa olarak kullanarak, demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü gibi modern ve çağdaş bir devletin temellerini oluşturan evrensel değerleri benimseme noktasında epey yol almıştır. Ekonomik olarak AB ülkeleriyle önemli ilişkiler geliştirmiştir. Ülkemiz AB'nin en büyük 5. ticaret ortağı olurken, ihracatımızın neredeyse yarısı da Avrupa'ya yapılmaktadır.

15 Temmuz'da gerçekleşen hain darbe girişimine toplumun tüm kesimlerinin kararlı duruşuyla verilen tepki Türk demokrasisinin direncinin önemli bir göstergesi olurken; AB kurumları ve liderlerinin yaklaşımında dayanışma boyutunun zayıf kalması toplumun farklı kesimlerinde hayal kırıklığı ve kızgınlık yaratmıştır. AB'ye, hassasiyetlerimizi anlamadıkları için kızmanın ve köprüleri atmanın zamanı değildir. Doğru bildiklerimizi bıkmadan anlatmak, doğru söylenenleri de ülkemizin demokratik ve ekonomik refahı için dikkate almak önemlidir.

Türkiye, hem AB yolunda ilerleyen bir demokrasi Hem de ASYA, ORTA DOĞU ve AFRİKA gibi, Tüm dünya ile daha iyi ilişkiler geliştirebilmelidir. Bunlar, birbirini destekleyen süreçlerdir. Türk ekonomisinin küresel rekabet gücü açısından AB ile müzakere süreci hala önemli bir çıpadır. Müzakere başlıklarının açılması kimseye bir hediye değildir. Özellikle demokrasinin destekleyici unsurlarını içeren temel haklar, yargı, adalet ve özgürlükler konulu 23 ve 24 numaralı başlıkların açılması, önümüzdeki süreçte ortak fayda temelinde en akılcı adım olacaktır.

Değerli misafirler;

Türkiye'nin en önemli gündem maddeleri orta gelir tuzağı, orta demokrasi tuzağı ve orta eğitim tuzağı sorunlarıdır. Verimlilik artışı, bölgesel kalkınma ve rekabetçilik dinamiklerini tetiklemekten geçmektedir. Bunun için TÜRKONFED olarak 2012 ve 2014 yıllarında yayımladığımız Orta Gelir Tuzağı raporlarımızla hem mevcut durumu tespit etmiş hem de çözüm önerilerimizi aktarmıştık. Bugün de ele aldığımız konulara yeni bir bakış açısını İl Bazında Rekabet Endeksi Raporu'nu açıklayarak katkı vermeye devam ediyoruz.

Daha fazla refah üreten ve bu refahı daha fazla dağıtan bir ülkede yaşamak istiyorsak, bunun yolu bölgesel kalkınma ve rekabetçilikten geçmektedir. Bu sayede demokrasi-ekonomi ilişkisinin daha iyi kurgulandığı bir geleceğe adım atabiliriz. Bölgelerarası ekonomik ve sosyal farklılıklar, ülke genelinde derin kalkınma farklılıkları yaratmaktadır. Burada iş dünyasına ve temsil örgütlerine önemli görevler düştüğü gibi, ülke ve bölgelerin rekabetçiliğini artıracak kamu politikalarının uygulanması da gerekmektedir.

Dünya Ekonomik Forumu 2015-2016 yılı Küresel Rekabet Edebilirlik Raporu'nda Türkiye, 140 ülke arasında 6 basamak gerileyerek 51. Sırada yer almıştır. Türkiye'nin kurumsal yapı, teknolojik altyapı, fikri mülkiyet hakları, Ar-Ge ve inovasyon kapasitesi gibi endekslerde de yaşadığı gerilemeler dikkat çekicidir.

Günümüzde artık sadece ülkeler değil, şehirler yarışmaktadır. Şehirler, rekabetçilik güçleriyle bölgesel kalkınmanın lokomotifi olabilir. Çukurova Bölgesinin kalkınması, bölgenin önemli kentlerinden biri olan Adana'nın rekabetçiliğinden geçmektedir. Ancak İl Bazında Rekabet Endeksi'nde Adana'nın sıralamalardaki yeri, barındırdığı potansiyeli yansıtmamaktadır. Kentimiz, piyasa büyüklüğüne göre Türkiye'nin en rekabetçi 9. şehri olmasına rağmen, toplam rekabetçilik endeksinde 81 il arasında 33'üncü sırada bulunmaktadır. Bu durum, 2008'e göre Adana için 6 sıralık bir gerilemeye işaret etmektedir.

Kentimizin, emek piyasası ve insani sermaye endekslerinde 50. sırada yer alması Adana'nın rekabetçiliğini aşağı çekmektedir. Piyasa büyüklüğünde ilk 10'da olan Adana'nın yüksek işsizlik oranları, düşük istihdam ve iş gücüne katılım oranlarına sahip olması, üzerinde düşünülmesi gereken yapısal bir durumdur. Adana, eğitim

göstermelerinde, Türkiye ortalamasından daha iyi bir performansa sahip olmasına rağmen, ekonomik göstergelerde bu pozisyonunu rekabetçilik noktasında harekete geçirememektedir. Altı çizilmesi gereken bir diğer nokta, 2008-2014 arası Adana'nın piyasa büyüklüğü ve fiziki altyapı endeksleri hariç diğer tüm göstergelerde sıralamasının gerilemiş olmasıdır.

Bu durum, Adana'nın rekabetçiliği artıracak, daha katma değerli ve rekabetçi bir ekonomi yaratmak için, emek piyasası ile insani sermaye rekabetçiliğinde stratejik politika uygulama ihtiyacına işaret etmektedir. Çözüm için ortak akıl yaratmak ve birlikte çalışmak önemlidir. Kamu ve özel sektörüyle, iş dünyası ve sivil toplum örgütleriyle Adana'nın bir kalkınma seferberliğini başlatması gerekmektedir. Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınması, refah toplumu haline gelmesi, huzur ve güvenliği yerelden başlayacak rekabetçiliğin, bölgesel olarak gelişmesine bağlıdır. Yereli her bakımdan güçlü kılmak, ulusal ve uluslararası alanda elimizi güçlendirecektir.

İl Bazında Rekabetçilik çalışmasında TÜRKFED-EDAM işbirliği, bölgesel kalkınmanın ve rekabet gücünün daha fazla anlaşılması ile kamuoyuna yansıtılması açısından başarılı bir örnek teşkil edecektir. Bu çalışmamızın hem merkezi hükümet hem de yerel yönetimlerdeki karar vericilere iki farklı açıdan fayda sağlayacağını ümit ediyoruz.

Türkiye için bir Rekabet Endeksi Raporu'nda işbirliği yaptığımız EDAM Başkanı Sayın Sinan Ülgen'e, raporun yazarı Ekonomi Danışmanımız Pelin Yenigün Dilek'e, toplantımızın ev sahipliğini yapan AĞİAD Başkanı Sayın Gülümsün Adalı'ya, ÇUKUROVA SİFED Başkanı Sayın Ali Doğan'a, ADSİAD Başkanı Sayın Süleyman Sönmez'e ve yönetim kurullarına, Konrad Adenauer Vakfı'na teşekkürlerimi sunuyorum. Raporun çıktılarının ülkemizin kalkınma yolculuğuna hizmet etmesi temennisiyle, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.